

250212

ION SERACIN
student în Drept

In ce măsură se poate realiza
Universitatea Daciei Superioare
conform ideilor lui Vasile Pârvan
și
ce poate face studențimea în acest scop

Lucrare premiată de Senatul Universității din
Cluj la 29 Iunie 1929, cu premiul „V. Pârvan“.

CLUJ 1930

Tip. „CARTEA ROMÂNEASCĂ“, Cluj

Prețul 20 Lei

ION SERACIN
student în Drept

În ce măsură se poate realiza
Universitatea Daciei Superioare
conform ideilor lui Vasile Pârvan
și
ce poate face studențimea în acest scop

Lucrare premiată de Senatul Universității din
Cluj la 29 Iunie 1929, cu premiul „V. Pârvan“.

429 31

CLUJ 1930

Tip. „CARTEA ROMÂNEASCĂ“, Cluj

Prețul 20 Lei

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201900019

PREFĂȚA.

Universitatea din Cluj a avut norocul să poată număra, la 1919, printre întemeietorii săi și pe neuitatul Vasile Pârvan, profesor la Universitatea din București, care timp de aproape un an de zile s'a ocupat de aproape de toate problemele ei de organizare și de îndrumare sufletească. V. Pârvan a publicat cel dintâi program al Universității Daciei Superioare și a ținut cea dintâi lecție românească la această Universitate. Ideile cuprinse în programul și în lecția lui sunt un adevărat Testament, pe care trebuie să-l cunoască fiecare student al acestei Universități, în vederea desăvârșirii lui și a așezământului de cultură spre care s'a îndreptat.

Pentruca fiecare generație de studenți ai tuturor Facultăților Universității noastre să se poată străbate de ideile lui Pârvan, am luat inițiativa înființării unui Fond special, din veniturile căruia să se premieze an de an tinerii cari vor da dovadă că sau apropiat mai mult de ideile marelui dascăl și s'au devotat realizării lor. Acest fond înființat la 1928, este administrat de o comisiune numită de Senatul Universitar.

Cel dintâi student distins cu Premiul V. Pârvan este d-l Ion Seracin dela Facultatea de drept, autorul lucrării prezente.

Cluj, Iunie 1929

Onisifor Ghibu

profesor la Facultatea de Litere.

CUVÂNT INTRODUCATIV.

Felul în care este dată teza de față presupune două părți: o parte, în care, analizate părerile regretatului V. Pârvan despre Universitatea Daciei Superioare, să reținem ceea ce în condițiile și împrejurările actuale se poate realiza în această direcție; a doua parte, în care să arătăm ce ar putea face studențimea în acest scop, sau, mai bine zis, ce trebuie să facă studențimea pentru realizarea acestor idei.

Dat fiind că lucrarea formează un tot, e nevoie de o armonie deplină între aceste părți ale ei și astfel, mai întâi de toate trebuie să reținem din ideile lui V. Pârvan ceea ce e posibil de realizat și la ce contribuția studențească ar fi necesară.

În felul acesta înțeleg să tratez problema.

PARTEA I.

Motto: Confraternitatea universității noastre trebuie să înțeleagă viața ca o luptă pentru mai mult gând. Spontaneitate, originalitate, însuflețire, spiritua-lizare a întregii munci ordonate în viață.

(V. Pârvan: Datoria vieții noastre).

Inițierea unui curent nou în orice instituție socială se lovește de o serie de dificultăți naturale, materiale și spirituale.

Un obicei, care prin „longa et inveterata consuetudine” s’a împământenit și adaptat așa de bine cu firea și felul de înțelegere al celor care-l practică, e foarte greu de a fi scos din aplicarea zilnică. Piedeci, cari rezidă în însăși natura lui se împotrivesc la orice înnoire radicală și lucrează pentru menținerea lui.

În afară de aceea, sunt greutatea de ordin material, care strangulează de multe ori avânturile nobile și idealurile creatoare. Mai ales conjuncturile mari, cari reclamă bogate revărsări de capital fac, adeseori, din proiectele de reformă

sănătoasă. simple himere, lăsând să ființeze mai departe aceleași sisteme învechite și necorespunzătoare, dar care nu reclamă noi investiții bănești. De multe ori banul a fost cel mai mare stăvilor în progresul popoarelor.

Sunt apoi și dificultăți intrinseci de ordin spiritual, peste care iarăși nu se poate trece ușor, mai ales dacă ținem seama că o condiție indispensabilă a unei reforme e ca ea să fie îmbrățișată de cât mai multă lume. Dificultățile de ordin spiritual sunt piedeci dirimante.

Un glas singur, oricât de autorizat ar fi, nu se impune și chiar dacă se impune, îi trebuie un interval de timp foarte lung, până câștigă în intensitate. Orice idee bună trebuie să fie înconjurată de o atmosferă prielnică răspândirii, trebuie să fie împărtășită cu căldura necesară fertilității ei.

Privite sub aceste trei aspecte ideile lui V. Pârvan, rămânerea lor până acum numai pe hârtie, își găsește explicația cea mai limpede. Căci, deși ideile lui Pârvan sunt incontestabil înălțătoare și, mai ales, adevărat universitare, ele nu au putut fi traduse în fapt.

Pentru învățământul nostru universitar ideile lui V. Pârvan sunt de-a dreptul revoluționare, prin simplul fapt că sunt diametral opuse celor care se practică. Pentru a scoate din uz un sistem înrădăcinat, îți trebuie timp, energie și desinteres. Fără aceste trei elemente, reformele rămân literă moartă, menite să agite pentru moment și să servească pentru urmași drept

document în lămurirea faptelor din frământările trecutului. — Ideile lui V. Pârvan s'au lovit de două mentalități deosebite. Deoparte mentalitatea care domnia în Universitățile Vechiului Regat și pe de altă parte mentalitatea care domina prin tradiție în Universitatea noastră, tradiție bună, rea, nu importă, dar infiltrată adânc. Ele au entuziasmat pentru moment, dar nu au putut fi aplicate și realizate decât în parte și foarte sporadic. Chiar și realizările sporadice au fost denaturate după cerințele oportunității, încât e foarte greu să le stabilești astăzi paternitatea.

După aceste lămuriri preliminare, necesare pentru a demonstra viul interes ce trebuie să-l aibă oricine își dă seamă de lipsurile Universității noastre, pentru ideile lui V. Pârvan, să trecem la analizarea lor, reținând ceea ce se poate considera realizabil și folositor Universității noastre.

1. Principiile de bază ale Universității Daciei Superioare.

În motivarea cu care V. Pârvan însoțește statutele și principiile sale spune, că întemeiând pe ruinele universității maghiare „așezările noastre de muncă spirituală, creatoare de valori culturale-universale, nu este iertat, ca desființând ce era la adversari, noi să înființăm ceva de natură inferioară. Cererea vremii e ca noi să înființăm ceva superior nu numai propriilor noastre așezăminte din Vechiul Regat, ci ceva mai presus și de organizația de până acum a adversarilor nostri“. În aceste cuvinte, străbătute de un suflu de naționalism sănătos, Pârvan e pentru o radicală rupere cu trecutul și pentru o întronare a unei organizații menite a determina o viață universitară nouă. Căci scopul universității este întreit:

1. De a da absolvenților școalelor de caracter secundar cultura specială literară — pură și aplicată, științifică — pură și aplicată, artistică — pură și aplicată ¹⁾

---

¹⁾ *V. Pârvan: Universitatea Daciei Superioare, Cluj 1928, cu o prefață de dl. O. Ghibu.*

2. De a forma caractere printr'o educație specială în institute de viață socială universitară, și de a da o concepție unitară despre lume, etic-națională, tuturor membrilor ei, fără deosebire de specialitate, origine ori confesiune.

3. De a promova literele, artele și științele — pure și aplicate — prin activitate originală creatoare de valori nouă spirituale, atât a profesorilor cât și a studenților în noi institute de aplicare, cercetare și lucru personal, înzestrate după toate progresele actuale ale tehnicei, institutelor, seminariilor etc. universitare și particulare.

Întâiul punct nu conține nimic extraordinar. Îl găsim consacrat oriunde, dar din nefericire e scopul unic și unilateral. Punctul al treilea îl găsim în oarecare măsură, ca să nu zicem foarte atenuat, și tinde a fi realizat mai mult în anumite ramuri. O activitate originală este mijlocul cel mai fericit pentru dezvoltarea liberă și nestingherită a personalității. Facultățile naturale aici găsesc terenul cel mai propriu pentru a se reliefa și pentru a se desvolta în toată latitudinea lor, devenind firește solide și stăpâne pe sine. E un păcat de neiertat ca personalitatea și facultățile naturale individuale să fie sufocate într'un scolasticism sec și sterp, care duce la o tâmpire a tot ce e personal și diferențial între oameni, făcând din indivizi, unul și același om „după măsură“ pentru toate categoriile sociale și pentru toate timpurile. De aici nevoia de activitate personală, căci ne trebuie „oameni în-

tegru noi, în care pâlpăe flacăra ideii și nu niște docili papagali intelectuali“¹⁾.

Punctul al doilea e foarte important. Formarea de caractere se impune ca o nevoie ce nu suferă întârziere. Universitatea trebuie să fie nu numai un focar de cultură și cunoștințe, ci și un laborator de oameni întregi sub raportul social și moral, mai ales acum când războiul mondial a zdruncinat totul, a răsturnat valorile și când stabilitatea se impune cu atâta necesitate. — Azi, când moralul e foarte scăzut, când integritatea sufletească a indivizilor a devenit lucru de preț, Universitatea, care este cea mai înaltă instituție de cultură, tot ea este chemată să imprime noua morală socială, menită a readuce normalitatea necesară. Acest scop e foarte salutar. Realizat numai în parte, ar da roade frumoase și efectul lor s'ar resimți îndeajuns.

Unii vor spune că Universitatea are alt scop și anume promovarea științei prin orice mijloace și nicidecum și educarea sufletească. E adevărat că Universitatea are menirea de a promova știința, dar tot atât de adevărat e că profesorul, care în munca sa se silește să descopere și să imprime adevărurile și legile eterne, are datoria să îndrume studenții pe adevăratul făgaș, propriu și aprofundării științifice. Orice știință trebuie să presupună morală și din partea celui care o expune și din partea celui care

---

¹⁾ V. Pârvan: Datoria vieții noastre (lecție de deschidere a Universității din Cluj în ziua de 3 Noembrie 1919)-

se silește s'o înțeleagă. De aceea cred că universitatea nu trebuie să pregătească numai savanți, care din punct de vedere al caracterului să fie niște mutilați. Studentul nu trebuie să fie o enigmă, ci din contră un element adecuat împrejurărilor prin care trecem.

În scopul preconizat de V. Pârvan, găsesc cel mai cald idealism și cel mai potrivit îndreptar pentru stabilitatea caracterelor viitorilor conducători ai destinului neamului.

2. Organizarea Universității.

A) Considerații generale.

Am analizat ideile fundamentale ale universității cristalizate în cele trei puncte din scopul universității. Pentru realizarea acestora e necesară o organizare a universității de așa natură ca scopul propus să nu sufere nici o dificultate. Principiul de bază al organizării este *principiul autonomiei depline*. „Statul va exercita doar un control moral, întrucât va plăti pe profesori și va da o subvenție anuală fixă, care va fi repartizată de organele independente ale universității“¹⁾. Principiul autonomiei depline are avantajile și dezavantajile lui. Ceeace l-a îndemnat pe V. Pârvan să-l înscrie pe frontispiciul universității, au fost considerații de ordin multiplu.

I. Considerațiunile de ordin *politic* cred, că sunt cele mai importante. Când controlul statului ar fi mai mare și când tutoratul lui s'ar manifesta mai puternic, desigur că universitatea nu scapă injoncțiunilor de ordin politic, care ar

---

¹⁾ *Vasile Pârvan*: Universitatea Daciei Superioare.

fi dăunătoare dezvoltării și progresului instituției. E un fapt constatat, că unde influențele politice pot să pătrundă, acolo dezvoltarea normală a instituției este exclusă.

2. Considerațiile de ordin *administrativ* cred că sunt iarăși destul de întemeiate pentru a fi luate în considerare.

E un adevăr cunoscut de toată lumea că statul e un prost gospodar și că administrația lui, mai ales în instituții superioare de cultură ar fi uneori de natură proastă. De altfel un principiu, care câștigă în fiecare zi tot mai mult teren, e principiul descentralizării administrative, potrivit căruia fiecare organism al statului să se dezvolte potrivit nevoilor și condițiilor de existență proprii. Dacă undeva acest principiu găsește o mai expresivă justificare, cred, că în ce privește universitatea, e în accepția lui cea mai ideală.

3. Considerațiunile de ordin *spiritual* sunt firește destul de puternice pentru susținerea principiului autonomiei. Intervențiile și controlul statului sunt uneori absurde dacă nu și brutale, și acest fapt ar fi turburător în mersul normal al spiritualizării.

Am spus că sunt și desavantajii legate de principiul largei autonomii.

1. Din libertatea absolută de dezvoltare se poate naște uneori un caracter potrivit intereselor superioare, de stat, instituția nefuncționând așa cum sunt directivele statului la un moment dat. Acest desavantaj nu este dat la

noi într'o măsură așa de mare ca aiurea și din acest motiv nu inspiră serioase îngrijorări.

2. Principiul autonomiei poate să dea naștere la abuzuri, care nu ar putea fi îndreptate și care ar zdruncina încrederea de care trebuie să se bucure mai ales o instituție de cultură. Dar toate acestea nu sunt de natură a contrabalansa avantajile, pe care le aduce autonomia cât mai largă a Universității. Principiul autonomiei depline a Universității în sensul preconizat de V. Pârvan nu poate fi decât cel mai salutar mijloc de a face din Universitatea Daciei Superioare o cetate puternică și care să reverse din belșug roadele ei spre fericirea țării.

B) Organizarea muncii științifice, educației etice și sociale.

„Dela subom — la om,
— dela om la Dzeu“.

V. Pârvan

V. Pârvan e pentru principiul englez al bipartiției în colegii, și universitatea propriu zisă, dar însuflându-i alt spirit. Colegiile vor fi subîmpărțite în secțiuni, pentru a permite o cât mai mare specializare. Însă, orice student al unui colegiu pentru a putea fi recunoscut ca *studiosus*, trebuie să fie membru al Universității, adică să urmeze la buna lui alegere anumite cursuri de caracter general literar, filozofic, social, etc.

Ce sunt colegiile?

Nu sunt numai școli speciale de instrucție,

ci și laboratorii de educație etică, națională, civică. Președintele colegiului trebuie să fie „un profesor cu o vastă experiență practică a vieții și cu o înaltă pregătire națională etică și social-umană.

Colegiile care au cam acelaș obiectiv, sunt subsumate în Facultăți, din punct de vedere al educației etice și generale.

Acei studenți, care vor manifesta talent creator vor fi chemați în institute, unde vor lucra sub conducerea profesorilor pentru promovarea științei, artei și filozofiei, în general a gândirii omenești.

Deci la baza organizării muncii spirituale, etice și sociale în universitate stă principiul *specializării succesive*. Acest principiu dă întradevăr personalității individuale cea mai largă posibilitate de dezvoltare. E sistemul deschis, inventiv și liber, față de sistemul hermetic, sec și opriment preconizat de scolasticismul rigid.

Tocmai pentru că Pârvan vedea în Universitatea Daciei Superioare un focar de cultură generală, în ideile sale a concentrat tot învățământul ce s'ar putea oferi studenților, dela științele cele mai abstracte până la cele mai practice. Dar în împrejurările de față, unele colegii enumerate de Pârvan nu și-ar găsi rostul, ele ar putea fi socotite ca simple desiderate pentru viitor. Astfel colegiile de caracter practic și tehnic nu cred că s'ar putea înființa în curând. Colegiile, care ar putea să funcționeze n'ar mai fi în număr de 30, ci 20, poate chiar

19. 1). Facultatea tehnologică o găesc irealizabilă, iar în ce privește Facultatea de științe sociale, s'ar putea înființa, cu lipsa unui colegiu sau două. Facultatea de filozofie nu prea e sigură de cursul teologiei. S'ar putea realiza eventual un colegiu teologic ortodox, deși în parte întâmpină dificultăți din motivul că avem trei facultăți de teologie în țară, care poate că și ele, sunt prea multe. Cât despre înființarea unui colegiu teologic greco-catolic unit, îl găesc mai puțin realizabil, dat fiind sistemul de pregătire a clerului catolic.

Studentii fac trei ani în colegii sub numele de *alumnus*, iar doi ani ca „*studiosus*“ al Universității²⁾. După acest interval de timp trec un examen înaintea Facultății și iau titlul de *magistru* (licențiat). Magistrii mai destoinici sunt invitați în institute, unde sub conducerea maestrilor, purtând denumirea de „*scholares*“, lucrează personal, putând să se promoveze ca *doctori*.

Corpul profesoral, ierarhizat după nevoile și cerințele Universității, se compune din *adiutores*, care profesează în colegii, *honorarii*, în colegii și facultăți, iar *regii* în institute.

---

1) Ar funcționa colegiile de sub numerile următoare : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, probabil 30.

2) Ultimul an din colegiu îl pot face și ca „*studiosus*“.

C) Organizarea administrativă și Conducerea Universității.

Pentru un organism atât de mare și puternic e nevoie de o conducere și organizare pusă pe baze solide și sănătoase.

În fruntea Universității stă rectorul, care are controlul și directiva spirituală. El este părintele spiritual al Universității. În sarcina sa este ajutat de Senatul universității, compus din președinții colegiilor, decanii facultăților și maestrii institutelor. În ceea ce privește chestiunile de reorganizare, a chemării de personal, pedepse lor aplicate profesorilor, a acceptărilor și destinărilor de donațiuni se adaugă încă câte un delegat adhoc. Deci un Senat în spirit democratic, interesând firește toate ramurile de activitate ale Universității.

Prorectorul este gospodina universității. El are directiva materială și controlul fondurilor Universității. El este ajutat în acesta funcție de un colegiu de curatorii, aleși de fiecare facultate. Așa dar în ce privește atribuțiile de conducere a universității avem o diviziune foarte importantă: rectorul se îngrijește de cele spirituale, iar prorectorul de cele materiale. Acești demnitari sunt aleși pe un an; ei pot fi realeși. Continuitatea de funcționare a acestorași demnitari e o condiție de prosperare pentru universitate. Nu e nici o greutate în realizarea acestui sistem și ar constitui pentru universitate un folos real. Pe lângă universitate să funcționeze o editură complectă și prevăzută cu toate cele

necesare artei tipografice. Directorul ei să fie un maestru specialist, iar în ce privește directivele de ordin spiritual, cuvântul hotărâtor să-l aibă rectorul ; în cele materiale, prorectorul.

Cât privește programul de curs al universității, sistemul cel mai potrivit e acela al semestrelor, cu intervalul de vacanță de 1 lună. Planul de cursuri și orariul semestrial să se fixeze la finea semestrului anterior, într'o ședință a Marelui consiliu, unde iau parte toți profesorii din întreagă Universitatea. La finea acelui mare consiliu se proclamă în mod sărbătoresc toți doctorii universității.

Planul și prelegerile anului universitar să se tipărească și să se răspândească pretutindeni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D) **Viața în colegii.**

Colegiul este baza specializării și educației atât științifice cât și etice a studentului. Pentru așungerea acesteia orariul și munca trebuie distribuite, cât mai rațional.

Orele de curs sunt numai înainte de masă. Cele de după masă sunt rezervate igienei, sporturilor, extensiunii universitare, muncii în laboratorii și seminarii. Orele de seară sunt rezervate educației sociale a studentului prin muzică, scenă și declamații.

Relațiile între profesori și studenți din colegii trebuie să fie animate de un spirit camaraderesc. Respectul și demnitatea sunt cele două atribute ale studentului.

Viața în colegii are ca scop formarea de oameni integri și frumoși, nu numai trupește și intelectual, ci și etic. Discuțiile între studenți să fie ușoare și să fie exclusă orice trivialitate înjositoare. Studenții săraci să nu mai fie bursierii statului, ci să-și câștige existența prin servicii făcute celor mai bogați, prin orele de meditație date celor mai slabi și prin recompensele pentru activitatea laudabilă școlară.

Colegiile, ca corpuri constituite, pot primi orice donațiuni, fie în natură, fie în bani, pentru susținerea studenților, care vor fi publicate la finele fiecărui an școlar. În colegii nu există funcționari. Funcția de secretar o ține un profesor dintre *adiutores*, „căci universitatea nu cunoaște nici funcționari, nici servitori, ci numai magistri și discipoli în perfecta confraternitate socială și de idei“.

Alumnii sunt liberi să-și aleagă orice studiu, după aptitudinile lor. Totuși alumnul e dator să-și aleagă două specialități principale și două secundare. Între colegii nu există bariere, astfel că cine e capabil, poate să fie alumnus la diferite colegii ale facultăților.

E) Viața în Facultăți.

Dacă în *colegii* punctul de greutate se pune pe instrucția solidă în specialitățile alese și pe educația complexă a studentului, în facultate centrul de greutate e formarea mentalității științifice. Cursurile trebuie să fie ca o incoro-

nare a tuturor problemelor de caracter general; ele trebuie să fixeze legăturile dintre diferite studii înrudite și să cuprindă neapărat și cursuri de filozofie, menite a forma idei clare despre lume și sensul vieții, Aici se pune preț pe curente de idei mereu în prefacere în fiecare știință. Tot aici se face și trierea studenților după facultățile și aptitudinile individuale. Acei care nu sunt apti pentru cultura generală, sau în orice caz ar rămâne, sub nivelul necesar, vor fi îndrumați spre alte facultăți, unde ar putea fi excelenți. Principiul e: „nici o inteligență omenească, oricât de modestă ar fi ea, nu poate fi total inutilizabilă pentru scopul societății“.

Profesorii trebuie să trezească în studenți gândirea activă. „Facultățile trebuie să fie largi confraternități într'o mare ordine de idei, în care profesorii și studenții la un loc să socoată ca o datorie de onoare promovarea teoretică și practică a grupului de discipline, care compun facultatea“.

Supremul scop științific și practic va fi însă aplicarea la realitatea socială a tuturor rezultatelor obținute de gândirea general-omenească. Alături de studiile aplicate la bogăția națională — realitatea economică — să se facă studii cu privire la sufletul național și evoluția lui.

Însfârșit, toate facultățile vor accentua fără șovinism originea noastră romanică și vor susține rivalitatea spirituală între noi și Slavii, care ne impresoară. Ba ce e mai mult, vor susține

spiritul de solidaritate istorică și internațională cu lumea romanică.

Viața în institute trebuie să fie condusă de aceleași principii călăuzitoare ca și în facultăți.

Pe lângă fiecare colegiu, facultate, și institut, funcționează unele anexe pentru studiile practice foarte importante. Astfel pe lângă colegii funcționează proseminariile și laboratoriile elementare: pe lângă facultăți, seminariile, laboratoriile și clinicele: pe lângă institute avem categorisirea între studii prealabile și descoperiri.

F) Extensiunea Universitară.

„Se declară principiuar solidară cu Universitatea Daciei superioare întreagă cultura socială a ținuturilor dintre Carpați și Tisa“. Toți reprezentanții culturii sociale sunt de-a dreptul membri ai universității în gradele ce li se conferă de senatul universitar. În acest fel întreaga lume culturală e direct interesată la bunul mers al instituției și ia parte la activitatea universității. Fiecare colegiu întreține legături personale și prin corespondență cu diferitele instituții culturale, care îl interesează. Fiecare instituție provincială se consideră ca o parte anexă a universității și ea e datoră să ceară Universității material de studii, personal de lucru, sfaturi și informațiuni. Universitatea poate înființa în diferite centre, instituții de cultură mai mici: biblioteci, muzee, laboratorii, chiar universități populare. Iar unde nu se pot înfrința atari lucruri și chiar înființate fiind, pentru intensifi-

carea activității lor, întemeiază cursuri și conferințe ambulante.

La această mare operă iau parte profesori și studenți, deopotrivă. Un comitet central organizează întreaga activitate. Un număr de membri din provincie sunt convocați la centru de câte ori e nevoie pentru stabilirea programelor de activitate.

În centru, Extensiunea universitară este provăzută cu toate cele necesare funcționării și existenței: bibliotecă, personal, mijloace materiale etc.

G) Alte probleme universitare.

Universitatea va acorda burse de specializare în străinătate studenților merituoși. Aceste burse se vor acorda însă numai pentru specialitățile care nu se găsesc în țară, și chiar dacă se găsesc, sunt în fază embrionară. Va acorda deasemenea succesiv concedii profesorilor pe timp mai îndelungat pentru complectarea cunoștințelor.

Universitatea va edita publicații de cultură și de politică națională, socială și igienică. Aceste publicații vor fi răspândite cât mai mult, în toate păturile poporului.

Se vor edita și publicații științifice, unde se vor publica lucrările importante din domeniul literar, științific, artistic.

Universitatea va întreprinde cercetări și misiuni în țară pentru o cunoaștere cât mai temeinică a realităților naționale din toate punctele de vedere.

Din 3 în 3 ani se vor face *Jocurile olympice* ale universității, la care vor lua parte toți membrii interni și externi ai Universității. Cu acest prilej ni se va pune în evidență nu numai frumuseța fizică, ci și cea intelectuală și morală a tinerimii.

Aceste idei le găsec realizabile din concepția lui V. Pârvan despre Universitatea Daciei Superioare. În marginele acestea voi discuta în partea a doua și contribuția studentescă.

PARTEA II.

1. Considerații generale.

Motto. Noi suntem preoții aspri ai unei religii de purificare. Supremul scop al nostru e spiritualizarea vieții marelui organism social-politic și cultural, care e națiunea,

(V. Pârvan : Datoria vieții noastre).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rolul studențimii pentru realizarea Universității Daciei Superioare în sensul preconizat de V. Pârvan este nespus de important. El nu se mărginește între zidurile Univarsității, ci le depășește. Studențimea trebuie să activeze și în afară de universitate, împrăștiind din belșug în toate straturile societății adevărata idee asupra universității. Această muncă desigur că e dusă cu mai multă tenacitate și cu mai mulți sorti de izbândă, dacă studențimea e organizată. Asocierile duc lupta întotdeauna mai ușor, mai rodnic și mai viguros. De aici, nevoia de a cerceta datoria studențimii sub mai multe aspecte: activitatea studențească în universitate, în afară de universitate și organizarea studen-

țească. Ar mai fi de atins și viața materială studentească, ca o condiție esențială a unei activități, rodnice; aceasta însă depășește limitele tezei de față.

A) Studentul în Universitate.

Pentru a aprecia mai deaproape datoria studențimii pentru realizarea universității conform ideilor lui V. Pârvan, trebuie să pornim dela o constatare dureroasă, ale cărei efecte să ne năzuim a le înlătura.

Studențimea — cu foarte rar excepții — nu prea înțelege rostul Universității. Iată de ce:

Părăsind liceul, unde domnește un sistem închizitorial, mai mult sau mai puțin fericit, studentul vine ahtiat după libertate în Universitate. Vă închipuiți prăpastia, cu consecințele dezastruoase asupra elementului tânăr. Universitatea și-o închipue ca un locaș, unde i se poate permite totul și poate cel mai mare lucru: să nu cerceteze cursurile. Faptul de a fi student, — fără a adânci datoriile și drepturile legate de aceasta noțiune, — numai acest fapt e apreciat. Restul nu interesează, e accesoriu. E aceasta o mentalitate, care stăpânește tinerele generații, ce toamna se înscriu în universitate. Un an de zile, poate și mai mult, nu pot să guste îndeajuns „măreța libertate“. Târziu, se trezesc la realitate, alungând zăpăceala din suflet și încep să privească lucrurile în adevărata lor lumină, după ce și-au irosit energiile tine-

reții și poate entuziasmul creator și activ într'o contemplare absurdă sau într'o libertate rău înțeleasă, cu forțele sleite, sau în cel mai bun caz slăbite, încep activitatea universitară. E și aceasta o problemă destul de gravă care trebuie să ne preocupe. Universitatea este rău înțeleasă, sau mai bine zis nu e înțeleasă pe deplin. Cu o idee clară despre Universitate și rostul ei, desigur că rolul studentului în universitate și pentru ea, ar fi la înălțimea chemării.

„Să muncim în libertate, să creem în libertate e să cântăm vieții cel mai frumos imn, pe care l-ar putea cuprinde sufletul nostru în adâncurile lui. Munca e ritmul vieții. Ea dă ca și libertatea tărie și frumuseță și caracter propriu ființei noastre. Ea aprinde în noi lumina aceea cerească, de care se luminează toți cei mai slabi în jurul nostru și care recunoscători înconjoară cu iubirea lor lumina mai puternică a sufletului nostru“¹⁾

Principala datorie a studentului este să muncească intens și chibzuit. Munca serioasă, neconținută duce la succes. Orice timp pierdut în flecării și alte lucruri nechibzuite e o crimă, cu rezultate funeste, atât pentru instituția care-l ocrotește și-i dă posibilitatea de a se împărtăși de cultură, cât și pentru sine.

Munca e ritmul vieții; ea e „pâinea nutritoare a marilor națiuni“. În privința aceasta socotesc necesare câteva observații asupra studențimii,

---

¹⁾ V. Pârvan: Memoriale.

pe care mi le-au furnizat cei trei ani de viață universitară.

Războiul mondial a zdruncinat puternic stabilitatea sufletească. Tinerii sunt mai nervoși, mai pripitiți și mai superficiali. Munca serioasă și adâncă e o rară excepție, care întărește regula generală. E o pripeală, o forfoteală sterilă, o activitate nervoasă și fără senz. Îmi pare că uneori suntem și prea distrați, umblând după himera unei iluzii disiluzionante. Nu există încordarea intensivă, care ar trebui să stăpânească generația de azi.

Să fie un fenomen trecător?

Bine ar fi, dar constatarea, deși tristă, e adevărată: generația actuală e pripită. Motivul determinant — cel puțin în parte — l-am arătat.

Concluzia firească nu poate fi decât următoarea: studentul să fie îndrumat spre munca intensivă, atât calitativă cât și cantitativă.

Fără aceasta condițiune esențială, și mai ales fără acest punct de plecare, o universitate concepută de V. Pârvan e irealizabilă.

B) Studentul și profesorul.

Între acești doi factori componenți ai Universității ar trebui să existe raporturi de fiu și părinte. Nu se poate închipui între aceștia raporturi de supus și zbir. Studentul trebuie să vadă în profesor un părinte, care-l învață și povățuește și nu un zbir, care veșnic îl urmărește. Profesorul, la rândul său, să vadă în student

un colaborator, pe care să-l inițieze în toate tainele științei, făcând din el o verigă în lanțul progresului. De aceea raporturile glaciale între profesor și student trebuie să dispară. Cum? Prin aceea că studentul să-și dobândească, sau chiar redobândească demnitatea academică. Azi studenții în majoritatea lor sunt sau lingușitori sau obraznici. Astfel de raporturi nu sunt deloc demne de un student. Păstrându-și demnitatea și făcându-și datoria, nu-mi pot închipui un profesor, care să nu-l respecte, sau să nu-l trateze cum se cuvine. Dar cele două extreme: lingușirea și obrăznicia, sunt de natură a săpa și mai adânc și mai mult șanțuri între profesor și student.

„O idee, cu numele luată în deșert de toate gurile rele ale zilei — e în pragul universității: Democrația. Din partea mea n'o înțeleg decât ca o apropiere rodnică și sufletească între oameni. Noțiunile de profesori și elevi vor fi înlocuite odată frumos prin cele de om și om“¹⁾.

V. Pârvan spune că „relațiile dintre profesori și studenți în lăuntrul colegiilor sunt în cel mai larg spirit camaraderesc. Sunt condamnate orice saluturi și onoruri rigide dela alumni la magistri și orice morgă și asprime dela magistrul la alumni“.

Dl. profesor V. Bărbat cere: „cooperarea copilului cu profesorul și cu pedagogul, iar nu porunca. Când ești colaborator, te simți și res-

¹⁾ *Lucian Blaga*: Democrația în școală. In revista „Lumea Universitară“ 15 Aprilie 1922.

ponsabil, deci ești liber“²⁾. Aceasta ar trebui să fie atmosfera dintre profesori și studenți. Îmi pare că azi, mai ales la anumite facultăți, distanțele între profesori și studenți sunt destul de accentuate, iar raporturile așa cum le-am arătat mai sus, dacă nu sunt inexistente, nu sunt mai mult decât protocolare.

Universitatea e o confraternitate. Tocmai de aceea studenții trebuie să se aproprie de profesori, dar nu prin adulațiuni și tatonări respingătoare, ci prin o reverență cuviincioasă și prin o demnitate academică desăvârșită.

Apropierea dintre profesori și studenți e o premisă indiscutabilă pentru realizarea scopului universității. Să înlăturăm toate prejudecățile, care nu fac altceva decât să strică acel mediu prielnic pentru munca, cu care generația de azi e datoare națiunii.

Nu pot să termin acest capitol decât cu cuvintele lui V. Pârvan: „Căci fără bunătate și fără iertare pentru greșelile și lipsurile aproapelui întreagă viața omenească nu e decât un infern de urîțenie, de zgomot, de meschinărie și de comun“¹⁾.

---

²⁾ *Virgil Bărbat*: Drepturile tinereții de azi. Conferință.

V. Pârvan: Memoriale pag. 128.

C) Studentul și cariera.

Motto : „Vrednice de compătimire sunt generațiile, care prin ritmul superior al vieții unui neam, sau prin întâmplarea absurdă, care seceră într'un moment geniile și talentele cele alese, își petrec viața în lăncezire, asemenea luntrașului care privește de parte în zare, întrebându-se de unde se va porni vântul sau așteptând să ajungă la țarm măcar cu fluxul hotărât de ritmul unor puteri superioare

BCU Cluj / Central University Cluj

S. Mehedinți : Către noua generație.

Desigur, nu e ușor lucru să-ți alegi o carieră. O adevărată carieră însemnează devotament. De aceea, multe din neajunsurile de care se lovesc foarte mulți indivizi în viață, nu sunt decât consecințele unei carieri greșite. Fiecare om are anumite înclinațiuni sau aptitudini, fie ereditare, fie datorite mediului, care trebuiesc cultivate, tocmai pentru a se desvolta și în special adapta cerințelor vremii. Ce poate fi mai potrivit pentru desvoltarea aptitudinilor unui student decât alegerea unei cariere (specialități) de așa natură, ca aceste aptitudini să-și dea toată contribuția de care sunt capabile. Creația și activitatea e naturală și niciodată silită. Din contră, alegerea unei cariere, la care

facultățile și aptitudinile individuale se găsesc stingherite sau pe al doilea plan, contribuția lor neputându-se manifesta, desigur că nu poate fi decât o veșnică tortură, o veșnică efortare, de cele mai multe ori sterilă.

Vocația individuală trebuie cultivată și dezvoltată. De aceea studentul în alegerea studiilor pentru viitoarea carieră trebuie să fie luminat și îndreptat.

Dl. prof. Fl. Ștefănescu Goangă într'o conferință spunea: „Alegerea studiilor să se facă pe bază științifică, după vocațiune și nu la întâmplare, care este un inconvenient puternic în dezvoltarea și pregătirea studentescă“¹⁾.

Rostul colegiilor este poate chiar acesta. Ele selecționează întru câțiva elementele. Dar această selecționare trebuie să se facă dela sine. Fiecare își cunoaște aptitudinile și pare a înțelege unde ar găsi terenul cel mai fertil pentru a se desvolta.

Universitatea Daciei superioare este, după V. Pârvan, sinteza culturii, este focarul de unde trebuie să radieze lumina în toate părțile. Studentul trebuie să fie un păzitor al acestui foc sacru. Dar un păzitor neînarmat ați văzut? Desigur că nu. De aceea e necesară o specializare cât mai mare, pentru o selecționare cât mai fericită a valorilor.

---

¹⁾ Ștefănescu Goangă: „Studentul și Universitatea“, conferință ținută la 8 Martie 1929, la Extensiunea universitară din Cluj.

Dl. prof. I. Simionescu a spus un mare adevăr: „Universitatea trebuie să pregătească oameni de carieră destoinici“¹⁾. Poate împrejurările externe, nevoile arzătoare ale vieții materiale sunt o cauză a nepotrivitei selecțiuni a valorilor. Greutățile zilnice ce le întâmpina studentul, în majoritate fiu de țăran, îl determină să ajungă cât mai repede la câștigarea existenței. De aci tot cortegiul de neajunsuri în universitate. Îmbrățișând cariere, la care prezența lui la cursuri nu este indispensabilă, sau cariere, unde poate să termine cursurile în mai scurt timp, va lucra de cele mai multe ori împotriva aptitudinilor sale naturale.

Aceasta e însă numai o situație transitorie. Așa apare cel puțin la prima vedere. Nu trebuie să ne îngrijoreze prea mult. Totuși ar trebui găsită o modalitate de preîntâmpinare a acestor neajunsuri, care strică mult culturii universitare, îngropând talente reale și scoțând la iveală, în majoritatea cazurilor, simple mediocrități.

Profesorul S. Mehedinți spune că scopul universității este pregătirea științifică a tinerilor doritori de cultură superioară.²⁾

D) Studentul și cursurile.
(*Seminarii și laboratorii*).

Toată munca universitară are două scopuri:

---

¹⁾ I. Simionescu: Universitatea și cultura națională conferința ținută la 15 Martie 1929, la Extensiunea universitară din Cluj.

²⁾ S. Mehedinți: Către noua generație.

pregătirea profesională și promovarea științei. Aceste scopuri sunt reliefate de toți aceia care se ocupă de problema universitară. Profesorul S. Mehedinți accentuează aceste cerințe ale universității, și în privința celui de al doilea scop, spune: „fiecare tânăr, la sfârșitul studiilor să lucreze cu aceeași libertate ca și profesorul¹⁾).

Desigur că „profesional înseamnă, o restricție impusă de nevoile și structura societății, dar în schimb noțiunea de profesional mai înseamnă a da altcuiva cultura profesională care ține seamă de structura lui sufletească spre a-i înlesni astfel să dea maximul de rodnicie“.²⁾ Nu există cultură generală, ci numai cultură specială, fiindcă cultura, prin însăși definiția ei, trebuie să transforme realitatea, să fie aplicată.

Pornind dela aceste considerente, voim să arătăm că studentul, în interesul pregătirii sale profesionale, trebuie să facă toate eforturile pentru a fi cât mai bine pregătit în lupta vieții. Actualmente societatea omenească este extrem de specializată, încât dela orice se cere o pregătire temeinică în direcția sa. Toate acestea studentul nu și le poate însuși decât satisfăcând două cerințe: 1. Cercetarea cursurilor și 2. activitatea practică în laboratorii, seminarii și institute.

¹⁾ *Simion Mehedinți*: Noua îndrumare a Universității.

²⁾ *Rădulescu Motru*: Conferința ținută la Institutul Social român, 7 Martie 1929.

De altfel V. Pârvan pune această problemă, ca o condiție de existență a Universității. Colegiile trebuie să fie cât mai numeroase pentru a oferi posibilitatea unei specializări cât mai mari. În aceasta se găsește baza de folos a Universității. Timpurile moderne au ridicat cultura din înțelegerea absurdă, care i se da în timpurile trecute, de a fi un lux și monopolul unor persoane anumite, la reala ei înțelegere. Studiile și toate instituțiunile de studii azi răspund unei necesități sociale. Privind și judecând sub acest aspect munca universitară, cred că datoria studentului, pentru a putea îmbrăca o armură cât mai solidă, e să cerceteze cursurile, unde se dobândesc cunoștințele în mod teoretic, și să activeze în laboratorii și institute, unde se dobândesc cunoștințele temeinice, fiindcă sunt trecute prin prisma personală.

Nu voesc să zic însă, că această cultură specială să-l prepare pe student unilateral. Dl. prof. Ștefănescu-Goangă face unele precizări importante: „Rolul studentului este unul de pregătire profesională temeinică. Aceasta pregătire să nu fie numai teoretică, ci și practică, prin cercetarea laboratoriilor și institutelor. Studentul nu este chemat numai să fie unilateral și să învețe în vederea examenului, ci să caute să-și îmbogățească cunoștințele prin experiențe proprii: Îmbogățirea să se refere la întreaga viață a poporului român“¹⁾. Aici, o mică digresiune.

---

¹⁾ Ștefănescu Goangă: Conf. cit.

Studentul este o persoană cu care trebuie să se mândrească orice națiune. El este o floare prea delicată pentru a fi încredințată oricărui grădinar, găsit la întâmplare. Sufletul lui e prea sensibil. De aceea trebuie ca grădinarul ales pentru marea operă a creșterii lui să nu-l oropsească într'un fund de pivniță medievală, unde este sortit lancezelei, palidității și morții sufletești. Acest grădinar să fie îndatorat să-și îngrească grădina și studentul să-și păstreze inima neispită de furii din afară. Studențimea trebuie îndemnată spre munca cărții bune, sănătoase din care izvoresc toate sfaturile și acțiunile mântuitoare pentru națiunea din care se ridică ¹⁾).

Profesorul are marea misiune să-l îndrume spre adevăr și frumos, spre știința binefăcătoare. „De nu se va simți în jurul fiecărei catedre influența binefăcătoare a adevărului ei special, paguba va fi incalculabilă, căci viața unei națiuni moderne nu poate fi închipuită fără sprijinul zilnic al cugetării științifice“ ²⁾).

Am făcut această digresiune pentru a trage o concluzie din cele expuse: Studentul trebuie să părăsească universitatea bine înarmat din punct de vedere intelectual, lucru ce se obține prin cercetarea regulată a cursurilor, nu numai

---

¹⁾ Ștefan Berechet: *Lucrul studențimei de azi*, în revista „Gândul Neamului“.

²⁾ Simion Mehedinți: *Din prilejul deschiderii universităților din Cluj și Cernăuți*.

cu trupul ci și cu sufletul, cât și prin activitatea personală în seminarii, laboratorii și institute, unde se dobândesc cunoștințele cele mai temeinice și unde mai ales se imprimă în mintea fiecăruia.

E) Studenta.

Deschid acest capitol, nu pentru a-mi spune cuvântul asupra rostului femeii în Universitate. Multe glasuri autorizate și-au spus cuvântul în această problemă așa de capitală pentru învățământ în primul rând și pentru viitorul națiunii în al doilea rând. Nu voi face aprecieri asupra afluenței prea mari de femei în universitate și care fapt îngrijorează foarte mult pe oamenii școlii. Constat doar atât: există un număr considerabil de femei în universitate. Acest lucru nu e numai la noi, îl găsim și în alte țări, mai ales ale Occidentului. Că proporția între sexul masculin și cel feminin e mai ridicată la noi ca ori unde, este un fapt asupra căruia nu mai insist¹⁾.

Ce mă preocupă pe mine aici, e doar să încerc a arăta ce ar putea face studenta pentru realizarea universității în sensul preconizat de V. Pârvan. Ideile sale în această privință sunt extrem de democratice. Nu există nici o distincție, în ceea ce privește universitatea, între cele două sexe. Drepturi egale pentru femei,

---

¹⁾ Prof. M. Botez, în conferința „Femeia în Universitate”, Febr. 1929, a documentat cu cifre acest lucru.

care pot să urce până la cea din urmă scară a erarhiei universitare. Firește că pentru a ajunge la aceasta, femeia trebuie să muncească stărui-tor, deci o egalitate și în datorii.

În aceasta privință las să vorbească pe dis-tinsul membru al Academiei Franceze, *Henry Bordeaux*: „V'ați plimbat vreodată, cititorilor, prin cartierul latin în timpul examenelor? Dacă sunteți din generația mea, și chiar dacă sunteți din generațiile următoare, n'ați recunoscut fără îndoială acel cartier latin de altă dată, cuprins în întregime de studenți și câteva ultime urmașe ale Mimei Pinson și ale Musetei. Sunt acum tot atâtea studente cât și studenți. Nimic mai bizar decât siluetele acestor studente: sunt din toate clasele sociale și din cele mai variate condițiuni sociale și materiale. Iată una care vine la Sorbona în automobilul său. Alta e îmbrăcată ca o lucrătoare. Unele au păstrat puțină cochetărie. Cea mai mare parte sunt corecte, îngrijite, îmbrăcate practic și căutând mai mult comoditatea hainei decât eleganța. Unele sunt drăgălașe, altele au ceva bărbătesc în ținută, unele sunt tinere, altele sunt deja trecute.

„Și cum citești pe fețele lor sau lăcomia după succes sau dorința de a reuși, sau necesitatea de a-și câștiga existența, sau un fel de tristeță ciudată, izvorâtă din sfortărea neproportionată cu rezistența fizică! Vechea Sorbonă răsună de conversațiile lor. Studenții, camarazii lor, sunt politicoși cu ele, dar fără galanterie. Camaraderia și respectul englezesc au trecut frontiera-

Nu se face curte, nu se cochetează; se schimbă numai aprecieri tehnice asupra profesorilor, cursurilor, lucrărilor.

„Întru în sala de examen. Urmăresc o serie, atât la lucrările scrise, cât și la examenele orale. La patruzeci de candidați, se pot număra douăzeci și două de fete, optsprezece băieți. Șase-sprezece sunt admisibili, din care cincisprezece fete; zece fete au fost admise fără corigență, nici un băiat însă. Mi se atrage atenția, și cu drept cuvânt, că toți absolvenții liceelor se prezintă la examene, în timp ce la fete se face o selecțiune; dar selecțiunea este numeroasă: ea crește din an în an. Profesorii pe care îi întreb îmi comunică acelaș lucru. De unde vine această inferioritate a băieților? Prea mult „dancing“ și prea mult timp pierdut la „curse“, aceasta e formula care rezumă toate observațiile. Acești tineri umblă la femei și pariază pe cai, ca obicinuiții peluzei. Am informații că numărul tripourilor clandestine, unde ei își pierd banii este de necrezut și că acestea sunt mai ales instalate în apropierea liceelor. Disciplina familiară s'a resimțit de lipsa tatălui. Fetele care se prepară de examen trăesc din voința de a reuși. Ele nu mai iubesc dansul, ele învață.

„Și noi ne mirăm când întrec pe camarazii lor masculini!!.“¹⁾

Concluzia e: Studenta română trebuie să ni-

---

¹⁾ *Henry Bordeaux; L'étudiante française*, articol publicat în revista „Les annales“.

zuească a ajunge pe sora latină de pe malurile Senei, adevărata studentă, descrisă de Bordeaux.

F. Disciplina și raporturile social-etice.

Foarte mulți studenți înțeleg libertatea academică într'un mod cu totul straniu. Unii o înțeleg în sensul că îți este permis totul, așa cum îți dictează fantezia proprie, uneori bolnăvicioasă, ceea ce este o mare eroare. Această eroare are consecințe funeste în ceea ce privește starea de spirit și atmosfera cu adevărat superioară, ce ar trebui să domnească în universitate. De aici și regulamentele aspre, prevăzute cu sancțiuni drastice și umilitoare, care nu fac multă cinste unei confraternități spirituale. Universitatea, prin organele ei de conducere, e nevoită să ia măsuri de constrângere adeseori inoportune pentru menținerea ordinii și disciplinei în universitate.

Libertatea academică înseamnă că ți-e permis să te bucuri de toate avantajele universitare, activând așa cum crezi că e în conformitate cu aptitudinile individuale, însă să nu turburi cu nimic ordinea constituită pentru mersul normal al activității spirituale generale. Orice drept e legat întotdeauna și de o datorie. Cred că există o deosebire între această libertate, așa cum este și cum trebuie înțeleasă, și aceea, cum o înțeleg foarte mulți studenți.

Disciplina universitară este forma exterioară a unei activități rodnice. Pentru mulți, această

noțiune a disciplinei pare umilitoare. Nu e umilitoare, dar devine umilitoare, dacă libertatea academică este rău înțeleasă.

Raporturile dintre studenți pe deoparte, și studente, pe de altă parte, trebuie să fie frățești. Între studenți nu există distincțiuni. Inegalitățile naturale, intelectuale și de orice altă natură nu trebuie să fie obiect de batjocoră și ironie. Lipsurile unora trebuie completate prin surplusurile altora. Desigur că nu toți studenții sunt geniali. Munca intensivă pe care un student mediocru o depune pentru dobândirea cunoștințelor sale, trebuie să fie apreciată și ea. O muncă sistematică și chibzuită poate face din un student mediocru un om de valoare. Un profesor francez spunea, că are o deosebită stimă și admirație pentru „un student mediocru și harnic“.

Trebuie îndepărtate discuțiunile triviale și sub nivelul unui cetățean academic. Când pătrunzi în universitate ar trebui să auzi o conversație ușoară, fină, care să-ți facă impresia spontană că ești într'un templu al culturii. Cât privește raporturile dintre studenți și studente, ar trebui să fie animate de cel mai camaraderesc spirit, fără prea multă cochetărie, dar de parte de a fi triviale și josnice.

În altă ordine de idei, se impune în universitate o morală aleasă. În această privință găsesc foarte instructive cuvintele dlui prof. St. Berechet¹⁾.

¹⁾ Ștefan Berechet: Lucrul studențimii de azi, revista „Gândul Neamului“, Chișinău.

„Se impune apoi studentului român să lupte pentru prefacerea sufletului atâtor colegi intrați în rândurile lor cu alte concepții despre viață și națiune. El trebuie să privegheze asupra acestui lucru cu foarte multă atențiune, aducându-și aminte că acesta este un jurământ ce ni l-au lăsat sutele de mii, care sau pogorât de bună voe sub brazda acestui pământ românesc. Deci, la problemele noastre dinainte de războiu se mai adaugă și aceasta nouă. Să nu se uite frumoasa pildă ce ne-a dat-o soldatul nostru neînvățat, dar cu minte de bătrân, în vremea grozavă a războiului, când am trebuit să ne luptăm, împotriva oricărei învățături a istoriei, nu numai cu dușmanul din față dar și cu aliatul de alături. Cel ce nu se va supune voinței voastre, supuneți-l pildei apei mării, care aruncă din sânul său tot ce nu-i de trebuință. De aici, deci lucrarea asupra voastră și asupra aceloră din rândurile voastre, care vă poartă numele. Înălurați fără nici o milă pe puținii din mijlocul vostru, care vă schimbă drumul firesc spre carte, cu altul, care nu vă aduce decât ponos și pogorâre înaintea generațiilor ce au trecut și înaintea conștiinței voastre de fii ai acestei națiuni. Lucrați pe calea cărții cinste spre înlăturarea elementelor molipsite de alte idei decât cele mântuitoare pentru națiunea din care faceți parte și care s'a jertfit fără condițiune“.

Am analizat în capitolele precedente ce ar trebui să facă un student în lăuntrul universi-

tății, conform concepției lui V. Pârvan. Concluzia generală ce se poate desprinde din acest mic studiu al aspectelor principale e, că universitatea trebuie concepută în sensul unei colaborări fericite între profesor și student; trebuie concepută ca un mare atelier, unde fiecare muncitor are de lucru, unde este o disciplină și o ierarhie, dar unde trebuie să domnească un spirit de camaraderie, de înfrățire și liniște. Prof. S. Mehedinți spune: „Feriți-vă de utilitarismul strâmt, care vestește toate pornirile înalte ale sufletului omenesc... Feriți-vă și în laturea ideală de tot ce e himeric și împăcați-vă cu gândul mărginirii. Nu telescopism, ci vedere de aproape și limpede, într'o sferă de cercetare țărnută¹⁾”.

Așa ar trebui să privim lucrurile.

---

¹⁾ *Simion Mehedinți: Către noua generație.*

Studentul în afară de universitate.

A. Activitatea național-culturală

Motto: „Putința de a trăi noi înșine în sufletul altuia e singura adevărată valoare omenească“.

V. Pârvan: Memoriale p. 58.

Am spus că, ceeace studențimea este datorare să facă pentru realizarea universității Daciei superioare depășește cu mult zidurile Universității. De altfel, toată concepția lui V. Pârvan asupra universității este democratică și largă. Universitatea, ca cel mai înalt focar de cultură, trebuie să conducă toată mișcarea național-culturală, socială și economică de dincoace de munți. De aceea rolul studențimii este uriaș și în afară de universitate, în raporturile cu masele poporului. Trebuie dărâmată concepția, puțin cam învechită, că Universitatea este monopolul unora. Nu, universitatea este a tuturor. Acest curent de democratizare a Universității e la ordinea zilei. Dl. prof. N. Jorga ²⁾ a spus: „Universitatea nu e numai pentru studenți, ci pentru oricine. Ea trebuie să fie o instituție, cu adevărat călăuzitoare în cultura poporului nostru“. Am evidențiat acest curent prin glasul

autorizat al dlui prof. N. Iorga, dar să nu ne închipuim că este izolat. Universitatea trebuie să primească pe toți și să fie a tuturor. Așa a văzut-o și V. Pârvan, când, în actul constitutiv al Extensiunii Universitare" scrie: „Se declară principiar solidară cu Universitatea Daciei superioară întreagă cultura socială a ținuturilor dintre Carpați și Tisa“.

Studentul este chemat să aducă flacăra culturii și idei naționale în masele poporului“. Democrația contemporană, fie burgheză, fie socialistă, e stăpânită de ideea răspândirii culturii în masele mari ale muncitorimii“.

Studentul e dator să dea acestui popor scântei din sufletul său curat. Să lucreze în mijlocul poporului cu toată dragostea pentru țăran și muncitor. Țăranul este scăparea noastră în zilele de necaz și urgie. Este atâta lucru de săvârșit. Poporul așteaptă cu multe nerăbdare pe copiii lui, pentru a primi învățătura sănătoasă din sufletul lor neprihănit. Această muncă pe care ar face-o studențimea față de părinții ei, ar fi o dreaptă răsplătire pentru truda ce o depun, răscolind glia pământului, din care scot hrana trupului copiilor lor, duși la învățătura cea adevărată.

Studenții trebuie să ție veșnic nestinsă facla ideii naționale, mai ales în rândurile muncitorimei. Ideile subversive, care toate tind la subminarea statului și care sunt împrăștiate cu foarte mari sacrificii materiale în rândurile muncitorimei, trebuiesc combătute cu toată energia.

În toate ocaziile să punem surplusul nostru de energie în serviciul neamului, căci o mare operă ne așteaptă. România are o populație alogenă destul de numeroasă, ale cărei năzuinți sunt centrifugale, iar armonia rodnică nu poate fi ținută decât prin eforturi culturale centripetale.

Îmi vine în minte legenda împăratului Constantin cel Mare, când în preajma bătăliei, cu Maxențiu, a zărit pe cer o cruce mare de foc cu caracterele: *In hoc signo vinces* "... Marele împărat porunci să se zugrăvească pe steaguri crucea, și în virtutea magice și misterioasei puteri a semnului, divin birui pe rivalul său. Legenda are înțelesul său miraculos. Și miracolul stă în credință. Cine crede și luptă pentru credință izbândește. Credința noastră trebuie să fie: *prin muncă spre cultură, prin cultură la izbândă,*

În privința instrucțiunii generale stăm destul de prost. Analfabetismul stăpânește într'o mare măsură masele poporului. Într'o statistică universală asupra analfabetismului, Bulgaria stă cu mult mai bine decât noi. Cifra analfabeților variază după regiune între 2—8 la suta de locuitori, deși clasele dirigente nu sunt așa de culte ca la noi. Grecia de asemenea stă mai bine decât noi. Datoria generației tinere, a studenților, este de a lupta alături de oficialitate pentru a ridica marea masă din orbecăiala întunerecului. Ne trebuie idealism și abnegație; atât și nimic mai mult.

Studentii poloni merg alături de muncitori la întruniri și conferințe. Cea mai mare parte a timpului liber o petrec între ei, luminându-i. Mi-aduc aminte de cuvintele unui muncitor despre un student: „Acesta este prietenul nostru; el nu se rușinează să stea cu noi de vorbă“.

Dar îmi sună în urechi și cuvintele dlui I. Istrate: „Noi, generația noastră a acelor tineri, suntem o generație de grăbiți. Alergăm după himera unei diplome, care dacă ne asigură în majoritatea cazurilor o situație materială onorabilă, nu corespunde decât arareori cantității de cultură ce reprezintă. Suntem materialști, care cu minimum de efort, așteptăm maximum de recompensă. Căpătuiala a ajuns azi să fie ideal pentru mulți dintre noi. Nu acțiuni izolate, ci muncă metodică și stăruitoare. Acțiunile disparate nu dau rezultatul dorit și nu ajută cu nimic la marea operă de „desanimalizare“.¹⁾

E un adevăr, că idealurile mari nu se ating niciodată prin zvâcniri periodice, ci prin muncă coordonată și voință stăruitoare. Pe acestea trebuie să le pună în practică studentimea. Istoria ne învață, că după orice războiu vine o generație mai ardentă, mai vie, mai clocotitoare, mai capabilă de jertfă și acțiune. Vechea Heladă n'a simțit niciodată mai adânc fiorul dragostei de patrie și sufletul de creație artistică ca după războaiele medice și victoriile dela Maraton, Samina, Platea.

¹⁾ Ion Istrate: Idealismul generației noastre, în revista *Lumea Universitară*, Cluj, 1922.

Nici noi nu putem crede că tinerimea universitară nu trăește și nu va trăi mult timp epopia măreață a vitejilor dela Mărășești și sângele, care s'a vărsat din belșug, pentru idealul național, nu va fi ca un moment de datorie pentru generațiile țării întregite. Studentul să ducă cartea cea bună și dragostea de neam și țară, acolo, unde îl așteaptă cei mulți și însetați.

B. Activitatea social-economică.

Studentul trebuie să îmbrățișeze cât mai multe probleme, spre a fi cât mai folositor țării. Acest fapt însă nu vine în contradicție cu cele afirmate de noi în privința specializării cât mai mari și a pregătirii profesionale. Profesional nu înseamnă în acelaș timp unilateral.

În configurația actuală a țării, studentul trebuie să fie purtătorul de cuvânt și realizatorul cel mai desăvârșit. Atâtea probleme s'au ridicat acum după războiu, mai ales în ceea ce privește protejarea elementului uman, încât cunoașterea lor din partea marelui număr ar fi numai și numai în folosul națiunii.

Cine să desvăluie toate acestea, dacă nu studentul? Dar sumedenia de probleme economice, pentru ridicarea materială a claselor de jos prea mult subjugate capitalismului excesiv, cine să le explice și să înceapă a le pune în aplicare, dacă nu studentul, firește secondat în fiecare, sat și târg de dascăli și preoți, cu un cuvânt de luminătorii satelor?

Dar mulțimea reformelor cu caracter social și

politic, răsărite după marele războiu și care sunt înțelese, în majoritatea cazurilor, în mod greșit: cine să le arate importanța lor dacă nu studentul?

Iată un șir de probleme importante, la care rolul studentului este covârșitor. Nu trebuie să se uite nici o clipă că, dacă suferim de ceva, suferim de reforme prea dese și savante, pe care marea, masă a poporului, nu numai că nu le pricepe, dar le ignoră. Aceasta situație nu mai poate să dăinue. Studentul este chemat să lumineze masele în toate marile probleme sociale, care se agită la ordinea zilei.

Să ne fie un exemplu coloniile studentești din Anglia, o țară unde problema descinderii intelectualului în mase a fost rezolvată demult timp și a dat rezultate frumoase.

Țăranii și muncitorii, în toate părțile țării, sunt la discreția organizațiilor mai mult sau mai puțin centripetale. Ei primesc idei agitatoare, fără ca cineva să le vină într'ajutor, oferindu-le noi criterii de judecată, în problemele ce-i interesează. Cercetarea laturei sociale și din alte puncte de vedere o pot îndeplini cu succes studenții. Prin această muncă, studentul îndeplinește un însemnat rol social și o datorie socială de pură umanitate.

Din acest contact real și fără pretenții cu masele de jos, vor câștiga și unii și alții. Studentul va învăța să le cunoască și să le aprecieze. Studentul va învăța să cunoască doleanțele, pe care mai târziu este chemat să le rezolve.

În mijlocul păturilor de jos, studentul va putea cunoaște realitatea vieții și va observa desigur partea reală a teoriilor învățate pe banca Universității. De altcund această muncă în mijlocul maselor, și pentru ele, va putea restabili măcar încrederea păturei muncitorești în sinceritatea păturei intelectuale. Cât de puțin restabilit din aceasta încredere, și e foarte mult.

C) Studenta în mișcarea socială.

Iată o problemă, care nu s'a agitat atât de mult deși are importanța ei. Covârșitorul număr de studente, ce umple băncile universității trebuie să preocupe deopotrivă pe toată lumea, în măsura în care se va cădea de acord asupra hotărâtoarei misiuni a femeii în prefacerea socială.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru lămurirea acestei probleme, nimic nu ne va folosi mai bine decât exemplul atâtor țări unde, grație împrejurărilor și situațiilor diferite, femeia se bucură de o atenție deosebită și se găsește în fruntea atâtor reforme sociale. Când sociologii vorbesc de superioritatea poporului american o pun imediat în legătură cu superioritatea femeilor americane, iar pe acestea le judecă după zecile de mii de studente, care laolaltă cu studenții, dezvoltă în comun o activitate rodnică pentru propășirea neamului lor.

În Norvegia disprețul colectiv cel mai mare se aruncă asupra femeilor, care trăesc ca paraziți ai societății, în lux, lene și desfrâu. Pentru tinerimea universitară feminină din Norvegia

cursurile sunt prilejul cel mai fericit de a cunoaște adevărul de a învăța, cum să facă binele mai intens, iar nu numai de a-și face carieră și a-și asigura un mijloc de traiu.

Această preocupare altruistă o găsim foarte accentuată la toate poporale civilizate.

Așa ar trebui să se întâmple și la noi. Dar lucrurile sunt altfel. Iată cum justifică o feministă, d-na Calypso Botez¹⁾ faptul că femeia română este contestată din punct de vedere al valorii culturale și utilității sociale.

„Pentru acei câțiva sau câteva, care ne străduim să risipim această apreciere, puțin justificată, cred că am găsit aceasta cauză, am găsit-o întotdeauna în pasivitatea neclinită a tineretului nostru, în cazul concret al studentelor noastre, în indiferența în lipsa de interes pentru ceace trec trece dincolo de sfera trebuințelor personale“.

Las pe d-na Calypso Botez²⁾ să formuleze concluzia :

„Atâtea voințe tinere, atâtea energii luminate ar putea și la noi, solidarizându-se și imitând femeia norvegiană, să jertfească câteva clipe din preocupările lor personale și ar realiza acea forță uriașă, din sentimentul unei solidarități frățești“.

Am arătat în liniamente generale care ar trebui să fie datoria extrauniversitară a studen-

¹⁾ *Calypso Botez*: Studenta în mișcarea socială, rev. *Lumea Universitară*, 1922.

²⁾ *Calypso Botez*: Ibidem.

țimii universității Daciei Superioare, conform concepțiilor lui V. Pârvan. Am exemplificat pe cât s'a putut, aceasta necesitate de contact cât mai des și real cu masele poporului. Universitatea Daciei superioare trebuie să fie centrul de gravitate a întregii mișcări culturale dintre Carpați și Tisa. Ea trebuie să se proiecteze înafară. Dar nu trebuie înțeles în sensul extremist, ceea ce ar duce firește la o neglijare a datoriilor profesionale studențești. De aici nevoia ca profesorii să vină în ajutorul studenților, dându-le sfaturi și încurajându-i în opera de culturalizare a masselor. Entuziasmul tineresc are greșalele lui, care uneori pot fi stricătioase.

Organizațiile studențești.

Vorbind despre organizațiile studențești, trebuie să facem o distincție preliminară : organizații centrale pe facultăți și centrul stud. și organizații teritoriale, pe județ sau regiuni. Facem aceasta distincție, fiindcă interesele care rezidă la baza acestor organizațiuni sunt în parte deosebite. În cele ce urmează îmi permit a arăta o părere, conform principiilor lui V. Pârvan, despre organizațiile studențești.

A) Organizațiile pe facultăți.

Studentul este legat prin profesiunea sa de facultatea, de chiar colegiul unde studiază. După cum interesele profesionale fac pe muncitori să se sindicalizeze, tot asemenea și studentul trebuie să aibă organizațiile sale, care să-l reprezinte și să-i prezinte doleanțele în fața forurilor superioare. În plus, nevoia de solidaritate, de înfrățire și alte considerații de ordin diferit fac ca studenții să se organizeze în societăți. Desigur că asocierea e un fenomen cât se poate de natural. Îl găsim pe scara cea mai de jos a viețuitoarelor. Și dacă acolo asocierea se face din instinctul natural de înrudire și luptă pen-

tru existență, în viața omenească asocierea se face din conștiința adânc săpată în sufletul fiecăruia, că prin organizare orice se dobândește și se înfruntă mai ușor.

Interesele atât de variate ale omului privit izolat, cum ar fi satisfăcute, dacă nu ar fi asocierile, care din complexitatea intereselor individuale realizează sâmburele sau miezul, dându-i caracterul de interes general. Astfel și cu organizațiile studențești. Trebuie să fie organizații profesionale. Fără acest caracter, existența organizațiilor studențești nu ar fi cu nimic justificată și scopul lor infructuos.

Fiecare facultate are o uniune spirituală deosebită. Societățile studențești sunt necesare pe fiecare facultate.

Care trebuie să fie activitatea acestor organizații?

Mai întâi de susținerea intereselor studențești dela facultate. Să lucreze, dând firește informațiuni, la întocmirea programului de cursuri, ce pune în curent autoritățile de conducere, decanatul și pe profesori, cu nevoile simțite de studenți și care ar trebui îndreptate și satisfăcute; uneori indicând și măsurile de îndreptare, ce le-ar crede posibile, după ce au consultat spiritul care domnește între studenți.

În al doilea rând, societățile pe facultăți trebuie să fie organizații cu scop științific, artistic-cultural în genere.

În cadrul facultății, să organizeze conferințe cu subiecte variate, invitând pe profesori să le

vorbească despre diferitele probleme ce se ridică zilnic și pe care nu le pot atinge în cursurile lor; să organizeze șezători artistice, culturale, invitând și colegii din alte facultăți, pentru a stabili relații cât mai strânse și amicale.

În al treilea rând, să fie un for disciplinar. Societatea să pedepsească pe toți acei studenți, care s'au făcut vinovați de anumite lucruri, care compromit și coboară prestigiul studentesc.

Din acest întreit punct de vedere, privesc eu societățile studentești pe facultăți. Ele trebuie să funcționeze sub directa priveghere a decanului, în baza unei recunoașteri a marelui consiliu universitar. Dat fiind rolul covârșitor ce-l au societățile pe facultăți, în fruntea lor trebuie să fie oameni integri, atât din punct de vedere intelectual cât și moral.

Astfel probabil ar înceta zăpăceala, care domnește în societățile studentești. Nu știm sigur din ce motive — totuși le presupunem — studenții, în majoritatea lor, ocolesc societățile studentești. În parte cred, că acest fapt se datorește evenimentelor destul de proaspete, când organizațiile studentești, în apărarea unor interese profesionale, poate legitime, s'au abătut dela lupta legală, în manifestații politice de stradă. Fiasco-ul, cu toate consecințele lui grave, a făcut pe mulți studenți să stea departe, pierzând — să-mi fie permis — spiritul de solidaritate

În al doilea rând, poate că și conducătorii nepricepuți, — deși termenul e prea slab, — care în anumite exaltări, mai mult sau mai pu-

țin legitime, au târât organizațiile studențești pe pe povârnișuri nepermise, sau — și aceasta e mai grav — au considerat societățile studențești terenuri prielnice pentru alte scopuri, cu totul străine de interesele studențești, au provocat apatia actuală față de societățile studențești.

Soluția, deși nu cea mai bună din punct de vedere obiectiv, dar care mi se pare mie cea mai adecvată și care se degajează din concepția lui V. Pârvan¹⁾ asupra Universității Daciei superioare pentru organizarea unei vieți studențești adevărate, este cea indicată mai sus.

B) Centrul studențesc.

Mai întâi e necesară o explicație pentru a înlătura orice îndoială. În acest capitol încerc să schițez nevoia unui centru studențesc, așa cum ar trebui să fie, și cum de altfel se găsește în toate centrele universitare din Apus.

Centrul studențesc este un organ reprezentativ al studențimii dintr'o localitate universitară. El înglobează pe toți studenții facultăților precum și ai academiilor și școlilor superioare echivalente.

Care este rostul lui? Am spus că este un organ reprezentativ și de informație, ca atare el reprezintă studențimea ca corp organizat la

---

¹⁾ **Notă:** *Vasile Pârvan*, nu vorbește în mod special despre organizațiile studențești, dar din principiile generale asupra Universității și studențimii reese aceasta.

toate manifestările, la care ea este invitată sau unde prezența ei este cerută. El reprezintă studențimea în raporturile ei cu alte organizații similare din țară și străinătate. Deci e necesar să aibă un oficiu intern și altul extern.

Oficiul extern are o importanță considerabilă. E destul să amintesc unele din îndatoririle lui, îndatoriri pe care le are de pildă un organ similar al unei „Asociațiuni generale franceze“. În fiecare an centrul studentesc publică un program al cursurilor, accentuând asupra unora, cu invitații adresate studenților străini de a le audia; au organizat un birou de plasare pentru străini, care îi vizitează; țin corespondență asupra problemelor importante din alte centre universitare și care îi interesează etc. Am subliniat numai unele dintre îndatoririle oficiului extern al centrului studentesc și poate nu cele mai importante. Totuși se vede însemnătatea mare a lui.

Oficiul intern face legătura cu celelalte organizații similare din țară. Acesta organizează de comun acord cu celelalte organizări din țară congrese anuale, excursii în stil mare și alte chestiuni de interes general.

Cum se compune un centru studentesc? Din reprezentanții studenților pe facultăți, academii și școli superioare, aleși la facultatea respectivă într'o proporție numerică, variind, după împrejurări, revocabili ori când și responsabili în fața societăților care i-au ales.

Ar fi o organizațiune democratică și sănătoasă. Vasile Pârvan, vorbind despre legăturile Uni-

versității cu alte universități, din țară și străinătate, e foarte natural că s'a gândit și la organizarea studențimii astfel, ca și ea să aibă legături ca organizație universitară, cu alte organizații similare indigene și străine.

C. Cercurile „regionale“¹⁾.

Aceste organizații studențești cunoscute și specifice studențimii române au un caracter cu totul deosebit de ceea ce sunt organizațiile pe facultăți. Mai întâiu să lămurim noțiunea cercurilor regionale. Ele sunt organizații studențești regionale (teritoriale), cu sferă de acțiune limitată într'un județ (regiune). Ele înglobează pe toți studenții originari din județul respectiv.

Care este rostul acestora? Existența lor se justifică prin o activitate național-culturală și socială. Dar pe lângă acest temei, ele strâng rândurile studenților din județul respectiv, solidarizându-i în diferite alte manifestații frumoase. Când am vorbit despre datoria extra-universitară a studentului, am subliniat destul de intens aceste probleme, încât nu mai simt nevoia să mai revin. Aici voiu arăta cum ar trebui să fie conduse și cum ar trebui să lucreze pentru ca munca să dea rezultatele cele mai frumoase.

Mulțimea cercurilor regionale face ca între

---

¹⁾ La început nici nu au fost recunoscute de senatele universitare, tocmai din motivul noțiunii „regional“, interpretată firește din alt punct de vedere.

ele să se găsească deosebiri. Aceste deosebiri, uneori cerute de regiunile unde își desvoltă activitatea, nu sunt potrivite unei „ofensive culturale“. Acțiunile culturale nu trebuie să fie discordante. Și aici stă tot inconvenientul acțiunii culturale și sociale a cercurilor regionale. Nu există un plan universitar de activitate: fiecare lucrează cum îi convine și cum e mai comod.

De aceea, sunt pentru o federalizare a cercurilor regionale, dar o federalizare altfel înțeleasă decât în accepția comună. Cercurile regionale trebuie să fie sub directa tutelă a Extensiunii Universitare. Ce fel de tutelă? Tutelă în ce privește programul de activitate. Extensiunea universitară fixează programul cercurilor regionale, în fiecare an, consultând pe conducătorii acestor cercuri regionale. În fiecare an sunt alte probleme care trebuiesc desvoltate. În acest program unitar, firește că se fac adăugirile, corectările și adaptările cerute de mediu (ținut, unde lucrezi) și împrejurări. Principal e, ca cercurile regionale să aibă un program unitar principiar. Așa, acțiunile culturale la sate s'ar desfășura cu mai multă intensitate, — după mine — cu mai mulți sorti de izbândă.

Aceste idei se dagajează din concepția lui V. Pârvan asupra Extensiunii Universitare și unde — după el — rolul studențimii este covârșitor.

Incheiere.

Iată-mă ajuns la capătul acestei lucrări, în care mi-am dat silința să arăt: ce ar trebui să facă studențimea din Cluj pentru realizarea Universității Daciei superioare conform ideilor lui V. Pârvan.

E foarte probabil să-mi fi scăpat unele chestiuni destul de importante. Vastitatea acestei teze îmi va servi însă drept scuză. Mai ales partea a doua a lucrării, unde contribuția originală e mai mare, va avea unele lipsuri, dar nu trebuie să se uite că pentru armonia diferitelor probleme se impun adeseori anumite reserve.

Mărturisesc că munca depusă pentru a da ceva cât mai bun și satisfăcător, mi-a procurat o altă perspectivă în judecarea problemelor universitare.

Dacă nu voi corespunde tuturor așteptărilor, am cel puțin mângâierea că am muncit.

Și aceasta este foarte mult.

Ținta unde am voit să ajung este aceea pe care o preconizează atât de frumos dl. prof. S. Mehedinți¹⁾: „Datoria tinerimii e să dovedea-

---

¹⁾ *Simion Mehedinți*: Către noua generație.

scă prin știință și alte manifestări superioare, că generația interimară s'a isprăvit, iar la orizont se zărește o nouă generație vrednică de așteptările noastre“.

28 Aprilie 1929.

BIBLIOGRAFIE

Cărți:

1. *V. Pârvan*: Memoriile București 1923.
2. " " Universitatea Națională a Daciei Superioare, cu prefață de d. O. Ghibu, Cluj 1928.
3. *V. Pârvan*: Idei și forme istorice.
4. *S. Mehedinți*: Către noua generație, București 1923.
5. " " Politica de vorbe și omul politic.

Reviste:

1. *Lumea Universitară*, Cluj 1922, Nr. 1, 2 și 3.
2. *Viața Universitară*, București, 1922.
3. *Gândul Neamului*, Chișinău, 1923, 1928.
4. *Les Annales*, Paris, 1921.

Conferințe:

1. *F. Ștefănescu-Goangă*: Studentul și Universitatea, conf. ținută în 8 Martie 1929.
2. *I. Simionescu*: Universitatea și Cultura Națională, în 15 Martie 1929.
3. *M. Botez*: Femeia în Universitate, 1 Martie 1929.
4. *S. Mehedinți*: Rolul Universității, Febr. 1929.
5. *N. Iorga*: O conferință, în care a atins problema universității, ținută în 4 Martie 1929 la Cluj.
6. *E. Racoviță*: Reforma învățământului superior.
7. *G. Predescu-Rion*: Datoria studentului, conf. în cadrele soc. stud. în medicină 9 Martie 1929, în Cluj.
8. *C. Rădulescu-Motru*: Conferință la Inst. Social-Român (darea de seamă din ziarul „Ordinea“ București).

CUPRINSUL

	Pag.
Prefață	3
a) Cuvântul introductiv	5
Partea I.	
a) Introducere	7
1. Principiile de bază ale Univ. Daciei superioare	10
2. Organizarea Universității :	
A) Considerații generale	14
B) Organizarea muncii științifice și educației etice și sociale	16
C) Organizarea adm. și cond. Universității . .	19
D) Viața în colegii	20
E) Viața în facultăți	21
F) Extensiunea Universitară	23
G) Alte probleme universitare	24
Partea II.	
1. Considerații generale :	
A) Studentul în Universitate	27
B) Studentul și profesorul	29
C) Studentul și cariera	32
D) Studentul și cursurile	34
E) Studenta	38
F) Disciplina și rap. social-etice	41
<i>Studentul în afară de Universitate</i>	
A) Activitatea național-culturală	45
B) Activitatea social-economică	49
C) Studenta în mișcarea socială	51
<i>Organizații studențești</i>	
A) Organizații pe Facultăți	54
B) Centrul studențesc	57
C) Cercurile regionale	59
Incheiere	61
Bibliografie	63

